

Esitys Lohijärven ja Leukumanpään valtakunnallisen maisemanhoitoalueen perustamiseksi

LLHall 9.9.2026
66/11.04.00/2026

Valmistelija Pesonen Ari Lapin liitto

Lapin elinvoimakeskus pyytää Lapin liitolta esitystä ympäristöministeriölle Lohijärven ja Leukumanpään valtakunnallisen maisemanhoitoalueen perustamiseksi Ylitornion kunnassa. Elinvoimakeskus on Lohijärven kyläyhdistyksen pyynnöstä ja Lapin liiton kanssa ennalta sovitusti valmistellut liitteenä olevan esityksen, josta käy ilmi alueen maisema-arvot ja suunnitteluprosessi. Luonnonsuojelulainsäädännön muutoksen myötä valtakunnallisen maisemanhoitoalueen perustamisesta ja tarkoituksesta päättää ympäristöministeriö maakunnan liiton tai lupa- ja valvontaviraston esityksestä. (Luonnonsuojelulaki 92§)

Maisemanhoitotoimenpiteitä on suunniteltu luonnonsuojelulain 92§:n edellyttämällä tavalla yhteistyössä maanomistajien, paikallisten yhdistysten ja sidosryhmien kanssa. Maisemanhoito- ja käyttösuunnitelmasta on pyydetty lausunnot keväällä 2026. Lausunnot ja mielipiteet on huomioitu suunnitelman viimeistelyssä ja koottu suunnitelman liitteeksi. Maisemanhoito- ja käyttösuunnitelma on toimitettu Lapin liiton kirjaamoon postitse mutta julkaisu löytyy sähköisenä myös Doriasta <https://www.doria.fi/handle/10024/195123>

Maisemanhoitoalueen perustamista koskevaan päätökseen voidaan ottaa maiseman olennaisten piirteiden suojelemiseksi tarpeellisia määräyksiä ja suosituksia (Luonnonsuojelulaki 93§). Määräykset eivät kuitenkaan saa aiheuttaa kiinteistön omistajalle merkityksellistä haittaa. Sidosryhmiltä saadun palautteen perusteella Lapin elinvoimakeskus esittää, ettei perustamispäätökseen sisällytetä määräyksiä, vaan maiseman kunnostus ja -hoitotoimet ovat maanomistajille vapaaehtoisia. Elinvoimakeskus tukee alueen maisemanhoitotoimia resurssiensa puitteissa. Maisemanhoitoalue voidaan lakkauttaa tai sen suojelumääräyksiä lieventää, jos alueen maisema-arvo on olennaisesti vähentynyt tai jos suojelu estää yleisen edun kannalta tärkeän hankkeen tai suunnitelman toteuttamisen. (Luonnonsuojelulaki 94§)

Lapin maakunnan alueella sijaitsevat ennestään perustetut valtakunnalliset maisemahoitoalueet:

Kairalan–Luiron maisemanhoitoalue (Pelkosenniemi), perustamispäätös 20.4.2010

Simon maisemanhoitoalue (Simo), perustamispäätös 30.11.2015

Tenonlaakson maisemanhoitoalue (Utsjoki), perustamispäätös 31.5.2022

Yläkemijoen kylämaiemien maisemanhoitoalue (Rovaniemi), perustamispäätös 20.10.2022

Saijan valtakunnallinen maisemanhoitoalue (Salla), perustamispäätös 21.8.2025

Liitteenä on esitys kokonaisuudessaan.

Esittelijä vs. maakuntajohtaja Takkula Hannu Lapin liitto

Päätösesitys Maakuntahallitus esittää ympäristöministeriölle Lohijärven ja Leukumanpään valtakunnallisen maisemanhoitoalueen perustamista liitteenä olevan esityksen mukaisena.

Päätös

Tiedoksi